

“การที่ผู้พิพากษาต้องกล่าวคำปฏิญาณก่อนที่จะเข้าปฏิบัติงานเป็นคณะผู้พิพากษาก็มีความหมายยิ่ง เพราะว่างานผู้พิพากษาเป็นงานที่สำคัญ และเป็นงานที่จะสร้างความสงบเรียบร้อยให้แก่ประชาชน ยังรวมทั้งความมั่นคงของประเทศไทย

ทุกคนก็ได้ศึกษาหาความรู้ครบถ้วนแล้วเพื่อปฏิบัติหน้าที่นี้ เชื่อว่ามีความสามารถเต็มที่ การกล่าวคำปฏิญาณนั้นเป็นการยืนยันว่าจะใช้วิชาความรู้ในทางที่ถูกที่ควร อีกอย่างหนึ่งก็เพื่อประณามความยุติธรรม ซึ่งความยุติธรรมนั้นก็ก็เป็นคำที่กว้าง การทำงานก็ต้องพิจารณาถึงค่าน้อยอย่างลึกซึ้ง คำว่ายุติธรรมนั้น เป็นคำที่แปลว่าการตกลง พิจารณาในทางที่ถูกต้องตามธรรมะ แล้วธรรมะนี้ก็หมายความว่าสิ่งที่ควรที่จะปฏิบัติให้นำความเจริญแก่มวลมนุษย ในการปฏิบัตินี้ก็จะต้องมีความเที่ยงตรง และปราศจากอคติ ซึ่งพูดกันมากกว่าทุกคนที่จะปฏิบัติงานต้องปราศจากอคติ อันนี้ก็จะต้องเข้าใจเหมือนกัน คำว่าอคตินั้นแปลว่าอะไร อคติ แปลว่าเป็นทางที่ไม่ควรไป อะ ก็หมายถึงไม่ คติ โคต แปลว่าไป เป็นทางที่ไม่ควรไป ดูจะเป็นในทางลบมากกว่า แต่ว่าก็ต้องลบในสิ่งที่ไม่ดี และก็ส่งเสริมในสิ่งที่ดี สิ่งที่ดีคือความยุติธรรม สิ่งที่ไม่ดีก็คืออคติ อคตินี้จะต้องทราบว่ามีเหตุที่ทำให้ไปในทางที่ไม่ดีหลายอย่าง ถ้าชอบอะไรโดยไม่ได้พิจารณาก็ทำให้เกิดความยุติธรรมไม่ได้ ก็เป็นอคติอย่างหนึ่ง ถ้าไม่ชอบอะไรก็เป็นทางที่จะทำให้ความยุติธรรมเสียไป เพราะว่าถ้าเราตัดสินอะไรโดยที่ว่าเพราะว่าเรามีความชอบ หรือชอบใจ ถูกใจ มันก็ทำให้ความคิดของเราไม่เที่ยงตรง ถ้าเราไม่ชอบอะไรก็ทำให้ไม่เที่ยงตรงเหมือนกัน ไม่ได้ไปตามกระบวนการของยุติธรรม ถ้าเรากลัวอะไร เช่นกลัวอิทธิพล หรือกลัวสิ่งใดก็ตาม ก็เป็นสิ่งที่จะทำให้เราไม่มีความยุติธรรมได้ เราจึงต้องกล้าหาญ ต้องไม่มีความกลัวต่อवादต่ออะไรเลย จะต้องสามารถที่จะปฏิบัติโดยไม่นึกถึงว่า ถ้าเราพูดอย่างนี้ปฏิบัติอย่างนี้ก็เป็นภัย ฉะนั้น ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่จะให้ไม่กลัวภัย นอกจากนั้นสิ่งที่สำคัญก็ต้องไม่ให้ความไม่รู้มาครอบงำเรา เราจะต้องค้นคว้าให้ลึกซึ้ง พิจารณาให้รอบคอบ ถึงจะปฏิบัติหน้าที่ผู้พิพากษาได้ อคติ ๔ อย่างนี้เป็นสิ่งที่สำคัญ เราก็เอาไปพิจารณา ดู เราปราศจากอคติทั้ง ๔ นี้ เราจะสามารถที่จะปฏิบัติงานโดยเฉพาะอย่างผู้พิพากษาได้อย่างดี ฉะนั้นก็ต้องทบทวนอยู่เสมอว่าอย่าให้ความชอบใจ ความไม่ชอบใจ ความกลัว หรือความไม่รู้มาครอบงำเรา ถ้าปฏิบัติในการวันอคติ ๔ อย่างนี้ก็จะเป็นทางที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ผลดี เป็นเกียรติเป็นศรีแก่ตัวและแก่สถาบันการยุติธรรม จะทำให้เกิดประโยชน์ผลดีต่อประชาชนทั่วไป ตลอดจนประเทศไทยจะมีชื่อมีแป

ฉะนั้น ก็เพียงพิจารณาอคติที่เป็นทางที่ไม่ควรไปที่ไม่ควรปฏิบัติเท่านั้นเอง ก็
นับว่าท่านก็ได้ทำหน้าที่ของผู้พิพากษาได้เป็นอย่างดี และสามารถที่จะทำประโยชน์อย่างดี
เรื่องประโยชน์ของผู้พิพากษานั้นก็มีมากมาย นอกจากการตัดสินความในศาล ก็
จะได้เป็นผู้ใหญ่ในที่ที่จะไปปฏิบัติงาน เป็นที่พึ่งเป็นที่นับถือของประชาชนทั่วไป ฉะนั้น
ทั้งในศาลก็ต้องปฏิบัติให้ถูกต้องตามหน้าที่ที่มี ทั้งนอกศาลก็ต้องปฏิบัติ
ตนเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มีความรู้ เป็นผู้ที่น่านับถือ ช่วยให้คำแนะนำแก่ผู้ที่อาจจะมาถาม
ข้อความต่าง ๆ ทั้งในทางกฎหมายทั้งในความเป็นอยู่ สรุปแล้วผู้พิพากษานี้เป็นบุคคลที่
เป็นปูชนียบุคคล หรือเป็นผู้ที่นับถือได้ ต้องรักษารูปลักษณ์ของผู้พิพากษาให้ดีในทุกเมื่อ
ตั้งแต่ต้นจนกระทั่งต่อไปเป็นผู้ใหญ่ หรือเป็นผู้ใหญ่ผู้โตขึ้นมาก็จะเป็นผู้ที่เป็นหลักของ
ประเทศชาติ ฉะนั้นก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้รักษาคำปฏิญาณนี้ ซึ่งที่จริงก็ตั้งแล้วก็รัดกุม
มากและกินความลึกเอาไว้ตลอด ให้พิจารณาว่าจะทำอย่างไรจึงจะรักษาคำมั่นสัญญา
ไว้ได้ คือความเจริญรุ่งเรืองเรื่องของตัวเอง และความเจริญรุ่งเรืองเรื่องของประเทศชาติ...”

พระราชดำรัส ในโอกาสที่ทรงประธานศาลฎีกา นำผู้พิพากษาเข้าเฝ้าฯ ถวายสัตย์ปฏิญาณ
ก่อนเข้ารับหน้าที่ครั้งแรก ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน วันจันทร์ ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๓๐